

Motion till riksdagen
2006/07:N1

av Josefin Brink m.fl. (v)
med anledning av skr. 2006/07:23

Sveriges handlingsprogram för tillväxt och sysselsättning 2006– 2008

1 Innehållsförteckning

2	Förslag till riksdagsbeslut	2
3	Inledning	2
3.1	Skrivelsens huvudsakliga inriktning	2
4	Makroekonomisk politik	4
5	Mikroekonomisk politik	5
5.1	Tillväxt i små och medelstora företag	5
5.2	Jobbtillväxt genom miljöstatsningar	6
5.3	Satsningar på forskning och utveckling	7
6	Sysselsättningspolitik	8
6.1	Jobbtillväxt i offentlig sektor	8
6.2	Jobbtillväxt genom ökat bostadsbyggande	9
6.3	Satsningar för ett jämställt arbetsliv	10

Fel! Okänt namn på

2 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen ska verka för att Lissabonstrategin ska fokusera på full sysselsättning som mål för den makroekonomiska politiken.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen inom ramen för Lissabonstrategin ska verka för att målen full sysselsättning och tillväxt ska uppnås genom omfattande jämställdhetssatsningar, expansion av den offentliga sektorn, forskning och utveckling i små och medelstora företag, investeringar i miljöteknik, ökat bostadsbyggande och ett utbildningsväsende som uppmuntrar till livslångt lärande.

3 Inledning

EU:s stats- och regeringschefer beslutade vid toppmötet i Lissabon år 2000 att anta en strategi för att ”EU ska vara den mest konkurrenskraftiga och dynamiska kunskapsbaserade ekonomin i världen år 2010, byggd på social trygghet och hållbar utveckling”. Lissabonstrategin innehåller en rad riktlinjer vad gäller miljö, sysselsättning, ekonomi och sociala frågor. I sig är det inget större fel på ambitionerna, men det ramverk som omger processens genomförande sätter i själva verket krokben för de goda intentionerna. Genomgående anges marknadsliberala avregleringar, konkurrensutsättning och privatiseringar som vägen till förverkligande av målen.

Det handlingsprogram för tillväxt och sysselsättning för 2006–2008 som regeringen föreslår i skrivelse 2006/07:23 utgår dels från Lissabonstrategins riktlinjer, dels från regeringens budgetproposition 2006/07:1. Det är en politik som Vänsterpartiet avvisar eftersom den leder till stagnerande tillväxt, ökad arbetslöshet, större utanförskap och större klass- och könsklyftor. Därför yrkar vi avslag för regeringens skrivelse 2006/07:23 Sveriges handlingsprogram för tillväxt och sysselsättning 2006–2008. Detta borde riksdagen besluta.

3.1 Skrivelsens huvudsakliga inriktning

Enligt regeringen är den viktigaste uppgiften under de närmaste åren att vidta åtgärder som leder till högre sysselsättning och lägre arbetslöshet och minskar utanförskapet på arbetsmarknaden. Vänsterpartiet delar helt denna uppfattning. Regeringen gör mycket klart i skrivelsen att den sysselsättningshämmande penningpolitiska regimen, liksom det budgetsystem med utgiftstak och sparmål som tillåter skattesänkningar men begränsar möjligheterna till offensiva satsningar på välfärd och jobb ska bibehållas och till och med stärkas. De satsningar som trots allt gjorts på sysselsättning via skattekrediteringar på

budgetens intäktssida ska avvecklas. Av det följer att en politik för full sysselsättning inte är vad regeringen eftersträvar. I själva verket använder regeringen arbetslösheten som ett slagträ mot den svenska arbetsmarknadsmodellen, i syfte att genomföra ett systemskifte som omfattar såväl arbetsmarknaden som hela välfärdsstaten.

I sammanhanget är det värt att notera att Sverige – vilket tydligt framgår av regeringens egen skrivelse – står mycket starkt i förhållande till resten av medlemsländerna i EU när det gäller sysselsättning. I snitt ligger Sverige 10 procent över genomsnittet i EU när det gäller sysselsättningsgrad. Både när det gäller kvinnors och äldres sysselsättning ligger vi än mer markant över snittet. Långtidsarbetslösheten i Sverige är knappt en tredjedel så stor som i EU i genomsnitt.

Den i allt väsentligt EU-anpassade penningpolitiken till trots har Sverige alltså redan med råge passerat de sysselsättningsmål som Lissabonstrategin ställt upp. Utmärkande för Sverige jämfört med andra EU-länder är just den omfattande offentliga sektorn vilken främjat framför allt kvinnors sysselsättning, de generella och generösa socialförsäkringssystemen som främjat strukturomvandling och dämpat konjunktursvängningar, den omfattande arbetsmarknadspolitik som möjliggjort omställning och kompetenshöjning av arbetskraften, samt den unikt starka ställningen för kollektivavtalen som främjat flexibilitet och arbetsfred. När nu regeringen presenterar sin strategi för tillväxt och sysselsättning är det just dessa institutioner som skjuts i sank. Genom att närma sig de modeller som finns i länder med betydligt högre arbetslöshet, lägre sysselsättningsgrad, färre kvinnor i förvärsarbete, lägre utbildningsnivå och lägre tillväxt ska alltså Sverige stå bättre rustat att möta framtiden, enligt regeringen.

Regeringens syn på utbildning, forskning och utveckling saknar framtidsinriktning och präglas av en dogmatisk tilltro till marknadskrafternas förmåga att garantera långsiktigt hållbara investeringar. Utbildning och forskning ska kommersialiseras och begränsas, vilket motverkar såväl livslångt lärande som effektivt tillvaratagande av forskningens resultat. Satsningar på modern miljöteknik och energiomställning saknas nästan helt, vilket är anmärkningsvärt med tanke på klimatfrågans akuta karaktär. Stöden till forskning och utveckling i små och medelstora företag försämrats samtidigt som man gärna talar sig varm för att det är just där de nya jobben ska tillkomma.

Vänsterpartiet har en helt annan syn på vad som krävs för att skapa förutsättningar för full sysselsättning, tillväxt och hållbar utveckling. Vi presenterade våra förslag i deras helhet i vår motion 2006/07:Fi245 med anledning av regeringens budgetproposition 2006/07:1. Här nedan presenterar vi en övergripande alternativ strategi till den av regeringen i skrivelse 2006/07:23 föreslagna.

4 Makroekonomisk politik

Svensk ekonomi går på många sätt på högvärv. Skatteintäkterna ökar kraftigt utan att skattesatserna höjts. Tillväxten har varit hög under ett flertal år. Hushållens konsumtionsutgifter har ökat kraftigt flera år i rad och beräknas fortsätta växa. Prognoserna för statens finansiella situation har under det gångna året fått revideras upp. Bara jämfört med vårpropositionen skrivs till exempel tillväxttakten i hushållens konsumtionsutgifter upp från 3,4 procent till 3,6 procent 2006 och från 3,2 procent till 4,2 procent 2007. Faktisk BNP-tillväxt skrivs upp från 3,6 procent till 4,0 procent respektive från 3,0 procent till 3,3 procent. Prognosen för statens inkomster 2006 ligger mycket kraftigt högre än beräkningen i statsbudgeten 2006. Det offentliga sparandet blir 22 miljarder kronor starkare än beräknat och budgetsaldot närmare 30 miljarder. Vid sidan av detta har kommunsektorns offentliga sparande skrivits upp med 7 miljarder kronor. De offentliga finanserna är alltså extremt starka.

Förutsättningarna har kanske aldrig varit bättre för att göra nödvändiga framtidsinvesteringar som långsiktigt stärker svensk konkurrenskraft. Vänsterpartiet anser att det rationella i detta läge är att omfördela en större andel av samhällets totala resurser till den gemensamma sektorn, för att där kunna göra kloka investeringar. Regeringens politik går i motsatt riktning. Den offentliga verksamheten bantas till förmån för skattesänkningar och privatiseringar. Regeringen avser exempelvis att sälja ut statliga företag med en volym av 50 miljarder kronor per år.

Som nämnts tidigare har Sverige redan med marginal klarat de mål för sysselsättning som ställts upp i Lissabonstrategin. Det finns dock ingen anledning att nöja sig med det. Tvärtom måste arbetslösheten och undersysselsättningen tas på allvar och bekämpas med effektiva åtgärder. Regeringen saknar varje sådan åtgärd. Regeringen slår fast att systemet med en "fristående" riksbank med inflationsbekämpning som överordnat mål ska bibehållas. Därmed har regeringen av sagt sig möjligheten att prioritera full sysselsättning i den ekonomiska politiken. I stället kommer vi även framöver att ha ett system där nivån på den så kallade jämviktsarbetslösheten möjligen kan justeras marginellt med förändringar av regelverken i exempelvis a-kassa och socialförsäkringar, men där full sysselsättning i praktiken aldrig kan uppnås.

Vänsterpartiet avvisar denna modell och vill istället se en demokratisering av Riksbanken som möjliggör en politisk prioritering av full sysselsättning. Vänsterpartiet är också kritiskt till systemet med utgiftstak för staten, vilket samtidigt motverkar offensiva välfärdssatsningar och tillåter ofinansierade skattesänkningar.

Denna budgeteringsmodell är specifikt utformad för att försvåra en politik som överför resurser från privat sektor till gemensamt beslutade utgifter och investeringar. De goda resultat som Sveriges ekonomi i EU-perspektiv ändå uppvisar bygger i hög grad på tidigare investeringar i samhällets infrastruktur, från vägar till sjukvård och barnomsorg, i alla de människor som dagligen genom sitt arbete skapar rikedomarna och i de offentliga system som håller

ihop samhället och gör Sverige till ett välfärdssamhälle. Om vi inte fortsätter med dessa investeringar, och om vi inte investerar i framtidsnäringar, kommer den ekonomiska utvecklingen att rulla baklänges. Konsekvenserna för välfärd, miljö och landsbygd kommer att bli stora.

5 Mikroekonomisk politik

5.1 Tillväxt i små och medelstora företag

Småföretagen diskuteras i samhällsdebatten alltför mycket i klump, som en enhet. I verkligheten är småföretagen vitt skilda till sin karaktär och verkar inom mycket skilda områden, under skilda villkor. Enmansbolag som drivs vid sidan av löneanställning; små affärsrörelser som startats på grund av svårigheter att komma in på arbetsmarknaden, till exempel med anledning av diskriminering; konsultbolag med begränsat fast kapital; underleverantörer med stark beroendeställning gentemot större beställare; innovativa IT-företag med stort finansiellt riskmoment i verksamheten – alla kan de vara småföretag, men förändringar i politik och marknadsförhållanden påverkar dem inte likvärdigt. I huvudsak måste småföretagsamheten betraktas branschvis. Men det finns mer allmänna frågor som kan stärka företagandet, till nytta för stärkt samhällsekonomi och allmänt välbefinnande.

Nyföretagande och utvecklingsmöjligheter för många småföretag är en självklar del av en bredare jobbsatsning för full sysselsättning. En komplex och avancerad samhällsekonomisk struktur har behov av olika sorters verksamheter som agerar inom olika sektorer.

Onödiga trösklar, till exempel i form av krångliga regler och höga sjuklönekostnader, tenderar att minska intresset för att starta och driva företag. Det är dessutom viktigt att småföretagarna har tillgång till de gemensamma försäkringssystemen.

Små företag kan ha alltför små marginaler för att klara av långvariga sjukdomar och funktionsnedsättningar bland personalen. Vi vill satsa på småföretagare genom att avskaffa hela sjuklöneansvaret för dem med färre än tio anställda. Det leder till en minskad bortsållning av funktionshindrade och sjuka från arbeten och en vilja till nyanställningar. Det anses av företagarna själva kanske vara den viktigaste reformen.

Vi vill också satsa offentliga medel på att stödja små och medelstora företags exportmöjligheter, liksom på ökade möjligheter för kvinnor att starta egna företag.

En helt central fråga för flertalet små och medelstora företag är efterfrågan på deras tjänster och produkter. Det är när det finns avsättningsmöjligheter som dessa företag kan expandera sin verksamhet. Regeringens politik är felriktad för många små och medelstora företags efterfrågeutveckling. De kraftfulla satsningar som genomförs för att göra de rikaste grupperna i samhället rikare, skapar knappast nämnvärt större efterfrågan på vardagstjänster eller på dagligvaror. Om till exempel småbarnsföräldrar med låga inkomster får en

Fel! Okänt namn på

ökad ekonomisk trygghet, om deltidsarbetande kvinnor får möjligheten att gå upp till heltid, eller allra mest om arbetslösa får möjlighet att komma in på arbetsmarknaden genom vår kraftfulla satsning på en expansion av offentlig sektor, ökar efterfrågan i ekonomin på ett annat sätt. Vänsterpartiets sammanlagda politik skulle därför på ett mer effektivt sätt gynna tillväxten av jobb i de små och medelstora företagen än de förslag regeringen presenterar.

5.2 Jobbtillväxt genom miljöstatsningar

Det är dags att slopa föreställningen om att en radikal miljöpolitik förhindrar god ekonomisk utveckling. Sverige har ett mycket bra utgångsläge, med potential att skapa modern, högkvalitativ och långsiktig inhemsk sysselsättning och exportmöjligheter inom miljöteknik- och energisektorn.

Uppskattningar baserade på kvalificerade bedömningar från branschorganisationer (närmare redovisade i Vänsterpartiets rapport Energiomställningen skapar jobb, 26 april 2006) visar att endast energiomställningen kan skapa åtminstone 170 000 jobb i Sverige under en 15-årsperiod. Det gäller områden som solenergi, vindkraft och energieffektivisering (till exempel elinstallation, VVS och byggnadsåtgärder som isolering).

Omställningen från fossila bränslen till förnybar energi måste fortsätta som ett led i arbetet med att motverka växthuseffekten. Samtidigt måste kärnkraftsutvecklingen fortsätta. Vi vill att de samhällsägda företagen går i spetsen för energiomställningen. Stat och kommuner måste stimulera och underlätta energieffektivisering, teknikutveckling inom miljöområdet och produktion av förnybar energi. Inom 15 år ska den fossila bränsleförbrukningen minska med 80 procent. Det kräver stora satsningar på förnybara och miljövänliga drivmedel. Framför allt krävs en minskning av bilismen genom en kraftig satsning på kollektivtrafik och stora investeringar i spårbundna transporter. Genom en fortsatt energiomställning skapas en stark inhemsk marknad för de företag som arbetar med miljöteknik. Det ger en trygg bas och förutsättningar att ta täten i konkurrensen med andra länders näringsliv. Marknaden finns redan där och kommer att växa. OECD pekar ut miljöteknik som en av de viktigaste framtidsbranscherna i världen.

Redan idag sysselsätter miljöteknikföretag ca 100 000 personer i Sverige, och branschen kan generera ytterligare 10 000–15 000 nya arbetstillfällen redan till 2010. De riktigt stora exportmöjligheterna finns inom områdena förnybar energi och energieffektivisering.

Vänsterpartiet har medverkat till storsatsning på miljö- och energiforskning och till inrättandet av det nya miljöteknikrådet Swentec som ska stärka svenska företags affärsmöjligheter och konkurrenskraft inom miljöteknik. Det är viktigt att svenska företag kan vara delaktiga i internationella miljöteknikprojekt som nu startar, inte minst i Kina och Indien. En nationell strategi för att stärka den svenska miljöteknikexporten behöver tas fram. En nationell strategi ska samordna insatserna och ta fram tydliga mål för miljöexporten. Där bör även metoder utvecklas för att skapa en regelbunden dialog med de företag som arbetar med miljöteknik.

Regeringen står tämligen handfallen när det gäller offensiva förslag på hur miljöteknik och energiomställning kan skapa jobb och tillväxt. Det är häpnadsväckande mot bakgrund av de överhängande miljöhot vi står inför. Risken är stor att Sverige nu förlorar en historisk möjlighet att driva på en nödvändig omställning och samtidigt vinna marknadsandelar i en garanterad framtidsbransch.

5.3 Satsningar på forskning och utveckling

Sverige är och ska fortsätta att vara en forskningsnation med högt utvecklad, kunskapsintensiv produktion inom många sektorer. För att det ska kunna ske krävs det tydliga åtaganden från samhällets sida. Det innebär en ekonomisk politik där vi kan överföra vinster i exempelvis industrin – som har tidigare offentliga investeringar i bland annat forskning och utveckling att tacka för sin vinsttillväxt – till nya offentliga investeringar. Det är också angeläget att säkra möjligheterna till forskning och utveckling i små och medelstora företag. Vänsterpartiet har varit drivande i sådana satsningar under gångna mandatperioder, vilka har lett till konkreta förbättringar för forskningen i dessa företag. Regeringen föreslår nu nedskärningar av dessa anslag, vilket är helt kontraproduktivt.

När det gäller skapande, fördjupning, spridning och användning av kunskap är marknadskrafterna direkt olämpliga som drivmotor och gränssättare. Att underlätta för alla att höja sin kunskapsnivå hör till det offentligas viktigaste uppgifter. Utbildningens kvalitet och omfattning är avgörande för produktiviteten och de ekonomiska utvecklingsmöjligheterna. Utbildningen kan också bidra till ett jämlikare samhälle som ger alla en stark grund att stå på. En bred och högkvalitativ allmän utbildning är i ett litet land som Sverige förutsättningen för spetsforskning i världsklass.

Satsningar på forskning och utbildning har en särskild bäring på arbetsmarknaden – direkt för akademiker och indirekt mer brett. Vänsterpartiets stora satsning på den offentliga sektorn inryms i en medveten strategi för att lyfta kunskapsinnehållet på arbetsmarknaden.

Regeringens framtidsvision är en privatiserad och elitiserad utbildningssektor, som i kombination med skapandet av en lågproduktiv och lågavlönad tjänstesektor kommer att skapa stora klyftor i samhället och minska förutsättningarna för en långsiktigt hållbar utveckling och en stark välfärd. Det är inte en väg som vi vill att Sverige ska beträda.

Sverige bör istället satsa på att fler har möjlighet att utbilda sig och att möjligheterna till lärande finns genom hela livet. Genom att höja studiemedlen skulle än fler uppmuntras till eftergymnasiala studier, vilket är en långsiktigt nödvändig utveckling. Vuxna med dålig grundutbildning måste få chans att förbättra sin utbildning hela livet. Anställda måste ges kontinuerlig kompetensutveckling, anpassad så att lågavlönade och lågutbildade kan ta del av statligt stöd. Regeringen motverkar med sin politik möjligheterna till livslångt lärande genom att kraftigt beskära möjligheterna till studier för den som lämnat det obligatoriska skolväsendet. Studiemedlen ligger kvar på orimligt låga

Fel! Okänt namn på

nivåer, antalet platser i vuxenutbildningen minskas kraftigt, liksom antalet platser i och vägar till arbetsmarknadsutbildningar. Kvoten för antagning till högskolan för personer med arbetslivserfarenhet avskaffas, och kompetenshövande program som utbildningsvikariaten avskaffas. Det är en djupt destruktiv politik som kommer att låsa in individer och som på samhällelig nivå motverkar nödvändig omställning och utveckling av arbets- och näringslivet.

Ibland uppmålas en bild av att Sverige lider av så kallad brain drain. Det är en onyanserad bild. TCO har tidigare visat att det finns en nettoinflyttning av akademiker till Sverige. Att människor flyttar ut är inte heller i sig ett problem – många flyttar senare tillbaka och har med sig värdefull kompetens. Däremot finns ett stort problem med att många högutbildades kompetens inte tas tillvara, på grund av etnisk diskriminering på den svenska arbetsmarknaden. Därför är det viktigt att förstärka lagstiftningen mot diskriminering och att förbättra arbetsrättslagstiftningen samt att arbeta med rättvisare rekryteringsprocesser och validering av utländsk högskoleutbildning.

Den behovsmotiverade forskningen och utvecklingen har varit alltför eftersatt, vilket har inneburit att avkastningen på satsade forskningsmedel har varit låg. Få forskningsresultat har kommersialiserats. Regeringens förslag att förstärka lärosätenas möjligheter att kommersialisera forskningsresultat genom holdingbolag är endast ett försök att privatisera den offentligt drivna forskningen.

Ett bättre sätt att tillvarata forskningsresultat är att förbättra förutsättningarna för högskolorna att söka patent på uppfinningar genom att avskaffa lärarundantaget. Lärarundantaget innebär att forskaren äger sina forskningsresultat och därmed rätten att söka patent på uppfinningar till skillnad från anställda i andra branscher. Enskilda forskare saknar ofta resurser, kunskap och kanske även intresse av att kommersialisera sin forskning. Högskolan har bättre organisatoriska och ekonomiska förutsättningar att göra det, bland annat inom ramen för nuvarande kommersialiseringssystem.

Sammantaget presenterar Vänsterpartiet en politik för utbildning, forskning och utveckling som har betydligt bättre förutsättningar att möta framtidens behov av kompetent och flexibel arbetskraft och utveckling av ny teknik och nya branscher än den regeringen föreslår. Det är en politik som går hand i hand med det övergripande mål vi sätter upp för vår strategi för hållbar tillväxt och sysselsättning i alla regioner, nämligen att säkra en långsiktigt hållbar samhällsutveckling genom gemensamt ansvarstagande för välfärd, miljö och varje individs möjlighet att genom utbildning, arbete och deltagande i samhällslivet leva ett fullvärdigt liv.

6 Sysselsättningspolitik

6.1 Jobbtillväxt i offentlig sektor

Regeringens sysselsättningsstrategi innebär få konkreta jobbsatsningar, utan bygger på fromma förhoppningar om att avregleringar, utförsäljningar, rik-

tade skattesubventioner och hårdare press på sjuka och arbetslösa ska leda till ökad sysselsättning och minskad arbetslöshet. Dessutom ska stora delar av arbetsmarknadspolitiken bantas bort, vilket leder till sämre möjligheter till omställning och kompetensutveckling av arbetskraften. Vänsterpartiet avvisar den politiken, som i det fall den alls leder till ökad sysselsättning, gör det på bekostnad av löner och anställningsvillkor och innebär att Sverige slår in på en väg där vi tävlar i konkurrenskraft med länder med väsentligt lägre produktivitet, lägre kompetensnivå hos arbetskraften och svagare facklig organisering.

Vänsterpartiet menar att en kraftfull satsning på fler anställda i kommuner och landsting är en effektiv och rationell väg för att öka sysselsättningen och samtidigt höja nivån på den svenska välfärden. I vår budgetmotion skapar vi utrymme för 150 000 nya jobb i offentlig sektor under en treårsperiod. Satsningen innebär en nettokostnad för offentlig sektor på 6,4 miljarder kronor 2007, då 40 000 personer beräknas kunna anställas, och växer över tiden.

Det är en satsning på reguljära jobb som ger omedelbara samhällsekonomiska vinster genom minskad arbetslöshet. Det är också en satsning på ökad kvalitet i de länge eftersatta verksamheterna inom utbildning, omsorg och hälso- och sjukvård som kommer att vara samhällsekonomiskt lönsam också på längre sikt.

6.2 Jobbtillväxt genom ökat bostadsbyggande

Drygt 100 kommuner har i dag bostadsbrist och främst saknas det hyresrätter. En följd av dagens låga investeringar i ny- och ombyggnad är att förslitningarna till sist överstiger investeringarna, vilket ger ett sjunkande realkapital. Sverige är i dag det enda landet i Västeuropa med sjunkande realkapital i bostadssektorn. I klartext betyder det att vi får sämre boendekvalitet år efter år. Om inte bostadsstandarden ska sjunka ytterligare och trångboddheten på sikt öka måste det produceras fler nya bostäder och tre gånger så många hyresrätter som i dag måste byggas om. En satsning på byggandet är också en jobbsatsning. Ett förnuftigt byggande inriktat på att åtgärda samhälleliga boendebehov skapar även indirekta effekter på sysselsättningen genom att öka den ekonomiska aktiviteten i leverantörsledet. För varje bostad som färdigställs går det åt fyra till sex årsarbetskrafter.

Ett tillräckligt stort bestånd av hyreslägenheter är också en viktig faktor för ökad sysselsättning och omställning på arbetsmarknaden. En bostadsmarknad som präglas av brist på hyresrätter och allt större krav på kontantinsatser och möjligheter att ta banklån är i första hand orättvis och segregering, men är dessutom samhällsekonomiskt olönsam eftersom den hämmar den geografiska rörligheten för stora grupper av befolkningen.

Fel! Okänt namn

6.3 Satsningar för ett jämställt arbetsliv

Ökad jämställdhet i arbetslivet är ett angeläget mål. Men också på detta område kan vi konstatera att regeringen saknar ambitioner och verksamma förslag. Konkurrensutsättning av offentlig verksamhet, avdrag för hushållsnära tjänster och skattesänkningar, det så kallade jobbavdraget som anses öka marginalnyttan av att gå från deltid till heltid, utgör kärnan i regeringens strategi för ökad jämställdhet.

Ingenting tyder på att kvinnors löner ökar, eller att arbetsvillkor förbättras genom att offentliga verksamheter övertas av privata aktörer. Tvärtom finns belägg från exempelvis utvärderingar av konkurrensutsättning av äldreomsorgen i Stockholms stad för att såväl bemanning som arbetsmiljö och löner försämrats i de privat drivna enheterna.

Skattesubventioner av hushållsnära tjänster ska enligt regeringen ge ökade möjligheter för kvinnor att konkurrera med män på arbetsmarknaden. Det kan eventuellt gälla för ett mycket tunt skikt av redan gynnade, men på strukturell nivå finns inga jämställdhetsvinster att hämta i en sådan subvention. Tvärtom innebär systemet att skattemedel som annars kan användas till exempelvis fler anställda i barn- och äldreomsorgen istället används för att lätta bemedlade mäns samvete över att de inte tar sitt ansvar för hushållsarbetet.

När det gäller jobbavdraget är det för det första så att lönenivån inte ändras genom skattesänkningar. Relationen mellan gruppen mäns och gruppen kvinnors löner förblir oförändrad oavsett skattesats. Dessutom är jobbavdraget utformat så att lejonparten av skattesänkningarna i kronor räknat går till de mest höglönlade, där de allra flesta är män. Jobbavdraget ska enligt regeringen medföra att marginaleffekterna av att gå från deltid till heltid minskar, vilket anses öka framför allt kvinnors arbetskraftsutbud eftersom de i högre grad än män jobbar deltid. Det resonemanget bygger på antagandet att kvinnor väljer att jobba deltid enbart på grund av rent ekonomiska överväganden. Det är mycket förenklat: En stor grupp kvinnor är idag deltidsarbetslösa, därför att arbetsgivaren endast erbjuder deltidsanställning. I övrigt är kvinnors deltidsarbete ett komplext fenomen som hänger samman med ojämna fördelning av det obetalda hemarbetet, orimligt tunga jobb, ohälsosamma arbetsplatser med litet inflytande med mera. Det är alltså mycket tveksamt om regeringens förslag ens kommer att ha marginella effekter på kvinnors deltidsarbete.

För att komma tillrätta med den strukturella diskrimineringen av kvinnor krävs genomgripande förändringar på och utanför arbetsmarknaden. Istället för konkurrensutsättning av välfärdsverksamheter vill vi öka kvaliteten genom att anställa fler och satsa på kunskapshöjning och demokratisering i den till stora delar kvinnodominerade kommunsektorn. Rätten till heltidsarbete och tillsvidareanställning är avgörande för att kvinnors undersysselsättning ska kunna brytas. En individualisering av föräldraförsäkringen är ett mer verksamt sätt att åstadkomma ett jämt ansvarstagande för barn än regeringens jämställdhetsbonus. Därutöver vill vi göra en storsatsning genom att avsätta

Fel! Okänt namn på

10 miljarder kronor i ett viktat statsbidrag till kommunerna, för att premiera de kommuner där kvinnors lönesituation förbättras.

Stockholm den 12 december 2006

Josefin Brink (v)

Torbjörn Björlund (v)

LiseLotte Olsson (v)

Gunilla Wahlén (v)

Kalle Larsson (v)

Kent Persson (v)

Alice Åström (v)